Opłatą pocztowa opłacona ryczałtem

Numer pojedynczy 60 gr.

Wychodzi raz w miesiącu.

Abonament roczny zł. 6.—
„ półroczny zł. 4·—

KRAKOWSKI MERKUR

Wiadomości ekonomiczno-finansowe

Administracja i Redakcja: Rynek Gł. 33. Telefon Nr. 158-28. P. K. O. Kraków Nr. 410.585 i 410.590.

Rocznik II. Kraków, 1 października 1932. Nr. 10

TREŚĆ:

Na przełomach programowych.

Jesteśmy na przełomie w ważnych decyzjach, tyczących się dalszych dróg programu gospodarczego państwa w kierunku przezwyciężenia przesilenia ekonomicznego. Polityka czynników rządowych zastosowuje ostatnio szereg posunięć o zasadniczem znaczeniu w tym celu, by dojść do ustalenia równowagi gospodarczej pomiędzy różnemi grupami wytwórczości krajowej, przyczem tezą orjentacyjną wysuniętą ostatnio na łamach „Gazety Polskiej“ (nr. 151) jest pogląd, iż powrót do kalkulowanych w złocie) cen okresu konjunktur (r. 1928) jest b. problematyczny, a równowagi szukać należy na poziomie niższym, niż poziom cen w r. 1928. Im niższy będzie ten poziom cen, na którym osiągnięta będzie korzystniej dla państwa w jego przyszłym rozwoju, ze względu na możliwości konkurencyjne Polski w stosunku do świata gospodarczego.

Mając do wyboru dwie drogi, które prowadzićby mogły do tego celu, drogę dewaluacji, ryzykownej w naszym kraju o przesadnem przeczuleniu i płochliwości pozatem niebezpiecznej ze względu na zahamowanie tą drogą procesu kapitalizacji wewnętrznej, co narażałoby nasz rozwój gospodarczy i niezawisłość gospodarczą na poważne wstrząsy, kierunek polityki gospodarczej czynników rządowych jest raczej skłonny pójść drogą trudniejszą: przez nacisk na poszczególne grupy wytwórczości, wytworzyć zwolna proces zwijania się sztywnych cen, czy sztywności zobowiązań dłużniczych. Bo w tym pochodzie życia gospodarczego ku nowym, obniżonym formom stabilizacji równowagi, jako celowi uzdrowienia schorowanego i anemją finansową przeżartego organizmu, tym sztucznym trochę „masażem“ ekonomicznym, przyśpieszyć akt równowagi gospodarczej w całem życiu ekonomicznem, w drodze do nowej stabilizacji. Ta stabilizacja będzie oczywiście wypadkową pomiędzy owym „naciskiem”, a własnym nurtem życia gospodarczego, który wyżłobić sobie musi nowe koryto rzeczne, na co się złoży szereg czynników natury psychicznej, odrodzenia ogólnego zaufania i umiejętności przystosowania się całego organizmu gospodarczego do nowej sytuacji.

Nowe drogi torowane w momencie niewątpliwie powolnego przełamywania się światowej konjunktury kryzysowej, będą rzecz jasna początkiem żywej wymiany zdań, energicznej walki i dyskusji, z tego jednak naturalnego procesu wrzenia i musowania idei twórczych w kotle ekonomji państwowej, wykrystalizować się musi w końcu jako efekt finalny przełamanie złych konjunktur i rekonwalescencja zdrowych sił gospodarczych, prących do nowej ekspanzji i realnej pracy.

Na jeden doniosły odcinek w tym procesie odrodzenia gospodarczego i naprawy systemu ekonomicznego, należałoby równocześnie zwracać pilną uwagę.

Jakiekolwiek stanowisko zajmie ekonomista wobec n. p. programu naprawy gospodarczej nowego rządu w Rzeszy, uderza tam skoordynowanie dróg naprawy gospodarczej — kwestji zwiększenia zatrudnienia pracowników, czyli zmniejszenie bezprodukcyjnie obciążających przez zasiłki i zapomogi skarb państwa, cyfry mas bezrobotnych.

I na ten odcinek ogólnego programu gospodarczego w Polsce trzeba też patrzeć równocześnie, skoro jesteśmy w momencie obrabiania dróg programowych naprawy gospodarczej.

Jeśli idziemy na likwidację „sztywności“ cen „sztywności zobowiązań dłużniczych“ itp., na front wysuwa się równie ważkie zagadnienie likwidacji sztywności świadczeń socjalnych, systemu podatkowego i całego dotychczasowego systemu „zapomogowego” dla bezrobotnych pracowników.

W wielkim procesie poszukiwania dróg gospodarczej równowagi, musi być wzięty pod uwagę problem zwiększenia zatrudnienia pracowników przy równoczesnem powiększeniu siły konsumcyjnej mas robotniczych.

Podajemy wewnątrz

Listy niepodjętych wygranych dolarówek!!!!!!!!!!!

Tylko prenumerata KRAKOWSKIEGO MERKURA chroni przed utratą wygranych

VIDE stronica 8.

Ciekawy projekt, opracowany w szczegółach, przedstawił ostatnio na łamach „Gaz. Warszawskiej" (nr. 277) inż. Nelard, w którym poddaje dyskusji i analizie fachowej myśl zatrudnienia ca 50 tysięcy bezrobotnych przy budowie nowych dróg komunikacyjnych, linji kolejowych, szos, regulacji rzek, meljoracji etc.

W tej kalkulacji, jaką przedstawia znawca polskiego kolejnictwa, praca jednego pracownika odbywaćby się miała w ramach 3 złotowego wynagrodzenia dziennego, które dziś jako zapomoga jest raczej premją za nieróbstwo.

Niemieckie koncepcje armji pracy, amerykańskie budowy szos o miljardowym nakładzie, zajęcie masowe robotników w pracy, bez systemu zapomogowego, winno stać się podstawą i naszego, na dużą skalę opracowanego planu znalezienia dróg i możliwości rozwiązania przynajmniej częściowego problemu bezrobocia a zwiększenia zatrudnienia dla pracowników, z pożytkiem dla skarbu państwa i dla ożywienia siły kupnej mas, drogą wzmożonej konsumcji.

Wyłaniają się z mroku depresji gospodarczej nowe drogi i środki lecznicze. Jest czas na duży plan i program gospodarczy obejmujący całokształt naszego życia gospodarczego, co przyśpieszy powrót do zdrowia naszego organizmu ekonomicznego.

Zniżka cen żelaza?

W handlu żelaznym dokonywuje się obecnie przełom, który zadecydować musi o znacznej obniżce cen żelaza na rynku krajowym.

Chodzi o to, że obecnie nadeszły do kraju z zagranicy duże transporty żelaza i blachy, które sprzedawane jest u nas o 25—30 proc. taniej od wyrobów krajowych.

Huty na razie, nie mogąc się zdecydować na zniżkę cen, zmuszają swych odbiorców, ażeby nie sprzedawali w swych sklepach żelaza i blachy zagranicznej.

Znajduje się jednak bardzo wielu kupców, nie pozostających w ścisłej zależności od syndykatu hut żelaznych, które sprzedają wyroby zagraniczne po cenach dumpigowych i robią wcale niezłe interesy.

Nacisk rządu na syndykat hut jakoteż dumping wyrobów zagranicznych na naszym rynku musi — zdaniem sfer fachowych — doprowadzić do znacznej zniżki cen żelaza i blachy.

Wzrost zapasu złota i dewiz.

Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę sierpnia wykazuje zapas złota 477 milj. 191 tys. zł. tj. o 1 milj. 65 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zwiększyły się o 506 tys. złotych do sumy 46 milj. 908 tys. tys. zł.; natomiast niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 4 milj. 984 tys. zł. do sumy 99 milj. 927 zł. Portfel wekslowy wzrósł o 9 milj. 454 tys. zł. i wynosi 657 milj. 642 tys. zł.; stan pożyczek zastawowych zmniejszył się o 1 milj. 541 rys. zł. do kwoty 119 milj. 107 tys. zł. Inne aktywa wynoszą kwotę 137 milj. 510 tys. zł. tj. o 1 milj. 289 tys. zł. mniejszą niż w poprzedniej dekadzie.

W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań zmniejszyła się o 45 milj. 460 tys. zł. (147 milj. 166 tys. zł.). Obieg biletów bankowych wzrósł o 47 milj. 557 tys. złotych (1.082 milj. 729 tys. zł).

Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem wynosi 38,83% (8,83% ponad pokrycie stututowe), pokrycie kruszczcowo-walutowe 41,65% (2.65% ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 44,11%. Stopa dyskontowa Banku 7 1/2%, lombardowa 8 1/2%.

Ultimo sierpnia w Banku Polskim wykazuje dalszy wzrost zapasu złota i dewiz zaliczonych do pokrycia zgórą półtora miljona złotych. Zwiększył się również portfel wekslowy o 9.454 tys. zł. Zmniejszeniu uległy natomiast pieniądze i należności, niezaliczone do pokrycia. Z pasywów zwiększeniu uległ obieg biletów bankowych. Pokrycie wyłącznie złotem wzrosło do ostatniej dekady o 0,02 proc. od trzeciej zaś dekady lipca o 0,25 proc. Pokrycie kruszczcowo-walutowe zwiększyło się od II dekady sierpnia o 0,06 proc., od trzeciej dekady zaś dek. lipca o 0,83 proc. Wreszcie pokrycie złotem samego tylko obiegu banknotów wykazuje w stosunku do dekady ubiegłej zmniejszenie o 1,93 proc. w stosunku jednak do ultimo lipca zwiększony jest o 0,03 proc.

Podział kontyngentu wywozu trzody do Austrji.

Onegdaj odbyło się w Państwowym instytucie eksportowym posiedzenie wywozowej komisji rozdzielczej, w którem pod przewodnictwem senatora St. Siedleckiego wzięli udział wszyscy członkowie i rzeczoznawcy komisji jak również przedstawiciele ministerstwa przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych.

Komisja wysłuchała sprawozdania delegacji, która z ramienia komisji przeprowadziła rokowania w Wiedniu z gremjum komisjonerów austrjackich i w wyniku tych rokowań zawarła z nimi stosowną umowę co do dalszych warunków wywozu trzody chlewnej do Austrji. W celu dokładnego zbadania zagadnień z tą umową związanych, zebrani powołali specjalną podkomisję.

Pozatem komisja dokonała podziału pomiędzy poszczególnych eksporterów kontyngentu wywozu trzody do Austrji na miesiąc bieżący.

Nowe opłaty na Fundusz Pomocy Bezrobotnym.

Z dniem 1. września 1932 r. wchodzą w życie postanowienia Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23. sierpnia 1923 r. o pomocy bezrobotnym (Dz. Ust. Nr. 74 poz. 664). Rozporządzenie powyższe tworzy Fundusz Pomocy Bezrobotnym, który jest osobą prawną, a siedzibą jego jest m. st. Warszawa.

Na rzecz Funduszu Pomocy Bezrobotnym Rozporządzenie wprowadza opłaty od kwitów komornianych, od biletów wstępu, od totalizatora, od cukru, piwa, schowków w bankach, od żarówek elektrycznych, spożycia gazu oraz od przebywania w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych i salach bilardowych.

Opłatom od kwitów komornianych podlegają mieszkania więcej, niż 2-izbowe. Opłaty powyższe obciążają właścicieli nieruchomości w granicach od 0.25 do 1 zł. miesięcznie.

Opłaty od cukru, wprowadzonego na rynek wewnętrzny i obciążonego podatkiem spożywczym, wynoszą 50 gr. od 1 q.

Opłaty od piwa, wprowadzonego na rynek wewnętrzny i obciążonego podatkiem spożywczym, wynoszą 25 gr. od 1 hektolitra.

Opłata od żarówek elektrycznych wynosi 20 gr. od żarówki, wprowadzonej na rynek wewnętrzny do sprzedaży; opłacie tej nie podlegają żarówki regenerowane. Za opłaty te odpowiada wytwórca. Co do opłat od przebywania w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych i salach bilardowych, to opłaty te rozciągają się na osoby, przebywające w zakładach gastronomicznych i salach bilardowych, podlegających obowiązkowi nabycia świadectw przemysłowych, w godzinach od 24 do 6-tej. Opłata wynosi 50 gr. od osoby.

Za opłaty te odpowiada przedsiębiorca. Od opłat zwolnione są osoby zarządzające i zatrudnione w danem przedsiębiorstwie.

Osoby, przebywające w restauracjach i bufetach kolejowych, nie są obciążone powyższemi opłatami.

Prawo przymusowego ściągania opłat przedawnia się po upływie 3-ch lat; czynności egzekucyjne przerywają bieg przedawnienia. Winni wykroczenia przeciw omawianym przepisom lub wydanych na ich podstawie rozporządzeń wykonawczych, karani będą grzywną do 200 zł., o ile dany czyn nie ulega karze surowszej według innych przepisów.

Do orzekania powyższych kar powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Równocześnie ogłoszone zostało Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26. sierpnia 1932 r. (Dz. Ust. Nr. 74 poz. 670), ustalające sposób wymiaru, poboru, ściągania i kontroli opłat na rzecz Funduszu Pomocy Bezrobotnym.

Z rozporządzenia tego podajemy do wiadomości naszych Czytelników brzmienie tylko § 6, normującego opłatę od przebywania w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych, względnie salach bilardowych. W myśl paragrafu tego opłatę uiszczają osoby, przychodzące do powyższych zakładów pomiędzy g. 24 i 6 bezpośrednio po wejściu do zakładu gastronomicznego, względnie sali bilardowej. Osoby, które w danym zakładzie przebywały już przed godz. 24 i pozostały po tej godzinie, mają po jej upływie uiścić również omawianą opłatę.

Opłaty te inkasują właściciele, dzierżawcy lub zarządzający zakładu i oni też za opłaty te odpowiadają.

Właściciele, dzierżawcy, względnie zarządzający zakładu gastronomicznego lub sali bilardowej otrzymują w zarządzie gminy za pokwitowaniem bloczki odpowiednio ponumerowanych i ostemplowanych biletów.

Bilety owe wydają osobom, zobowiązanym do uiszczenia opłaty.

Od inkasa rozporządzenie przyznaje inkasującym odszkodowanie w wysokości 2 proc. zainkasowanych sum.

Zainkasowane opłaty należy wpłacać do kasy gminnej.

Wychodźtwo.

Emigracja do Argentyny.

Do Argentyny emigrować mogą następujące kategorje osób: 1) Posiadacze wezwań imiennych (affidavitów) wystawionych w Argentynie przez krewnych lub znajomych. 2) Rolnicy samotni lub rodziny rolnicze, składające się z osób dorosłych, mogących pracować samodzielnie w różnych miejscowościach pracy. 3) Rodziny osadnicze nawet z małemi dziećmi, o ile udają się na kolonje w Missiones i posiadają dol. 150 po opłaceniu kosztów podróży — na zakup ziemi. 4) Rodziny osadnicze, udające się na kolonje argentyńskie na obszarze prowincji Cordoba. Rodzina musi się składać przynajmniej z 2 osób zdolnych do samodzielnej pracy rolniczej. Osadnicy, udający się na kolonje prowincji Cordoba, korzystają z ulgowej wizy argentyńskiej, która wynosi zł. 43,70.

Bliższych informacyj o warunkach wyjazdu do Argentyny udziela, oraz dokumenty podróży wyrabia: Syndykat Emigracyjny w Warszawie (Niecała 7).

Kto może jechać do Stanów Zjedn. Ameryki Północnej.

Syndykat Emigracyjny podaje do wiadomości, że mogą obecnie otrzymać zezwolenie na wyjazd do Stanów Zjednoczonych: 1. Żony i mężowie obywateli amerykańskich, 2. Rodzice i dzieci do lat 21 obywateli amerykańskich, 3) Reemigranci, którzy przybyli do Polski na krótki okres czasu i posiadają ważne zezwolenie na powrót czyli „permit to reenter“, 4. Osoby, urodzone w Stanach Zjednoczonych, które są w posiadaniu amerykańskiego paszportu.

Rolnicy i osoby, pragnące wyjechać do krewnych (do braci, sióstr, wujków i innych) na razie z powodu panującego w Ameryce bezrobocia, wiz nie otrzymują. Z tych samych względów utrudniony jest wyjazd żon i dzieci, udających się do mężów nieobywateli amerykańskich.

Emigranci, mający możność wyjazdu do Stanów Zjedn. Am. Półn., winni zwrócić się do Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie (Niecała 7), gdzie bezpłatnie otrzymają wyczerpujące wskazówki.

W TRZECH WIERSZACH.

W Nowym Jorku utworzony został „Komitet badań długów międzypaństwowych“, który rozpoczął kampanję za rewizją długów wojennych. W pracach komitetu bierze czynny udział senator Borah.

* * *

„Times“ donosi z Waszyngtonu, iż światowa konferencja gospodarcza odbędzie się nie wcześniej. niż po Bożem Narodzeniu. Wynika to z sytuacji wewnętrzno-politycznej w St. Zjedn.

* * *

W Pradze umowę o syndykacie ziemniaczanym do którego przystąpiły wszystkie czeskosłowackie organizacje producentów kartofli.

Jakie szkody wyrządziła rdza zbożowa?

Główny Urząd Statystyczny ogłosił dane, dotyczące szkód, wyrządzonych w roku bieżącym przez klęskę rdzy zbożowej. Zebrane dotychczas wyniki nie są jeszcze ostateczne i w chwili obecnej nie można oreślić ogólnych strat, spowodowanych tą klęską.

Jak wynika z informacyj korespondentów rolnych, rdza wystąpiła przedewszystkiem w okręgach uprawy pszenicy. Stopień zarażenia pszenicy przedstawiał się następująco:

Województwo	Powierzchnia zarażona w %-tach obszaru uprawy pszenicy	Stopień zarażenia w %-tach znaczne	nieznaczne
Tarnopolskie	83,0	98	—
Lwowskie	77,5	92	2
Krakowskie	71,0	87	5
Kieleckie	69,5	74	8
Stanisławowskie	68,1	72	16
Wołyńskie	59,1	68	5
Lubelskie	49,2	64	8

W pozostałych województwach stopień zarażenia niewiele się różnił od natężenia z lat poprzednich.

Rozmiary tegorocznego zarażenia rdzą są o wiele większe, niż kiedykolwiek było to zaobserwowane na naszych ziemiach. Ostatnio znaczniejsze natężenie klęski rdzy notowano w roku 1923, jednakże i wówczas zaledwie 22% korespondentów rolnych G. U. S. komunikowało o znacznem zarażeniu, 20% o nieznacznem. Natomiast w roku bieżącym o znacznem zarażeniu rdzą zasiewów pszenicy komunikowało 61% korespondentów, a o nieznacznem 13%.

Przypuszczalne straty w zbiorach pszenicy na skutek zarażenia określa się następująco (w procentach zbiorów spodziewanych na podstawie stanu zbóż w okresie wegetacji):

Województwo	straty w ziarnie	słomie
Tarnopolskie	64,2	51,4
Krakowskie	59,4	50,50
Lwowskie	59,1	48,2
Kieleckie	48,7	41
Stanisławowskie	47,6	36,9
Wołyńskie	41,3	29,4
Lubelskie	34,0	17,7

Z pozostałych zbóż najsilniej został zaatakowany owies, przyczem 16% odpowiedzi mówiło o zarażeniu znacznem, a 31% o zarażeniu nieznacznem.

Przy jęczmieniu zauważono rdzę w 27% odpowiedzi, przy życie w 23%-tach.

Obecnie przeprowadza się dalsze badania w celu ustalenia definitywnych rozmiarów klęski. Jak już donosiliśmy, liczyć się należy z tem, że na skutek klęski rdzy zbiór pszenicy dla całej Polski wypadnie o 33% mniejszy, niż w roku ubiegłym.

Ograniczenie działalności samorządowych szkółek ogrodniczych.

Okólnik skierowany przez ministerstwo rolnictwa i reform rolnych do urzędów wojewódzkich, a polecający sejmikom powiatowym ograniczenie działalności zakładanych i prowadzonych ze środków publicznych szkółek ogrodniczych, komentowany jest jako pierwszy krok poczyniony przez ministerstwo rolnictwa w kierunku zerwania z etatyzmem i obrony inicjatywy prywatnej.

Dotychczas bowiem subsydjowane i nieopłacające wielu danin szkółki samorządowe wytwarzały niezdrową konkurencję szkółkom prywatnym i dla braku fachowego kierownictwa dostarczały na rynek towar nieraz zupełnie nieodpowiedni.

W okólniku ministerstwo rolnictwa i reform rolnych zaznacza, że prowadzenie w tych szkółkach produkcji przy pomocy zasiłków z budżetów samorządowych nie może być uważane za celowe zużytkowanie funduszów, przeznaczonych na popieranie rolnictwa. Dodaje ono, że akcja ta tem bardziej winna być poddana rewizji, że drzewka ze szkółek samorządowych niejednokrotnie są gorsze od towaru dostarczonego na rynek przez prywatne szkółki i pomimo niższych cen, raczej szkodzą sadownictwu, zamiast przyczyniać się do jego rozwoju.

Konieczność podniesienia cen produktów rolniczych.

W dniu dzisiejszym odbywają się obrady prezydjum Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych. Przedmiotem obrad jest sytuacja jaka się wytworzyła na terenie wielu powiatowych organizacji rolniczych w związku z powzięciem przez nie rezolucji domagających się całkowitego wstrzymania się od obrotu towarowego z miastami aż do chwili rozwiązania zagadnienia na korzyść rolnictwa. Akcja mająca na celu podniesienie cen na produkty rolnicze, sama w sobie zupełnie słuszna, stała się jednak niejednokrotnie powodem do wystąpień demagogicznych, godzących w interesy drobnego rolnictwa to też wszystkie organizacje rolnicze wypowiadają się kategorycznie przeciwko tego rodzaju metodom walki o uzyskanie wyższych cen. Podczas odbywających się obrad Prezydjum C. T. O. i K. R. zostanie sprecyzowane zdecydowane stanowisko w tej sprawie i tem samem zostanie wytrącona broń z ręki czynników demagogizujących. Należy zaznaczyć, że tak do tej pory aprowizacja Warszawy jest całkowicie zapewniona i niema mowy o jakichkolwiek niedomaganiach. Decyzje powzięte podczas obrad wprowadzą napewno uspokojenie co wydaje się koniecznem z uwagi na i tak już przez kryzys — naprężone stosunki — na wsi.

Polskie żyto zagran.

W ostatnich czasach zanotowano poważny wzrost eksportu żyta polskiego zagranicę. Głównym odbiorcą polskiego ziarna jest Danja, w mniejszym stopniu Finlandja i Belgja. Ceny żyta eksportowego wzrosły ostatnio o 50 — 75 groszy na kwintalu. Umiarkowana podaż żyta w kraju pokrywa w pełni zapotrzebowanie rynków miejscowych i zapobiega tworzeniu się nadmiernych zapasów ziarna. Państwowe zakłady zbożowe prowadzą akcję interwencyjną w bardzo ograniczonym zakresie na terenie b. Kongresówki, nieco większą w Małopolsce, a największą w Gdańsku i w Wielkopolsce. Na Kresach Wschodnich interwencji dotychczas nie podjęto, z powodu zbyt nikłej podaży ziarna w tamtych okolicach.

Urzędy rozjemcze do spraw kredytowych małej własności rolnej.

Wojewódzki komitet do spraw finansowo-rolnych komunikuje, że rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 23. sierpnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Mr. 72, poz. 653). obowiązującem od 1. września b. r. powołane urzędy rozjemcze do spraw kredytowych małej własności rolnej do 50 ha, utworzone zostają na powiatach przy Wydziałach powiatowych, a w mieście Krakowie przy Magistracie.

Urzędy rozjemcze w Wydziałach powiatowych uruchomione będą w najbliższym czasie, skoro prezesi właściwych Sądów Okręgowych, po przedstawieniu im kandydatów przewodniczącego urzędu rozjemczego, jego zastępcę, oraz resztę członków tego urzędu.

Lista ciągnień

wylosowanych w dniu 1-go września 1932 r. premij do obligacyj Serji III 4% premjowej pożyczki dolarowej.

Ciągnienie X. (bez zobowiązania).

Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj, wygrywających premje	Wysokość premij dolarowych
8625	500	204139	100	465249	500	585218	100	1007612	100	1232325	100
15544	100	216515	100	509784	500	735487	100	1026928	100	1265977	3000
37105	100	231488	500	521114	8000	768968	100	1037080	100	1271853	100
42104	100	264591	100	529740	100	803697	100	1051041	100	1284772	100
51330	100	285873	1000	550318	100	815393	100	1069343	100	1297550	100
51610	100	310903	100	556699	100	821214	100	1089832	100	1323134	3000
58925	1000	318470	100	558516	100	830675	100	1091067	100	1362461	100
74434	100	324041	100	562350	100	835657	100	1106326	100	1430650	100
102397	100	337096	100	587771	100	856605	100	1110867	100	1445077	100
108660	100	341389	1000	602789	100	873462	100	1111319	100	1449426	500
108992	100	344727	500	609884	100	884740	100	1148467	100	1450038	100
154888	1000	356160	100	518360	100	903387	100	1186845	100	1451243	100
158844	100	364695	100	635541	100	942706	500	1195171	100	1480997	100
160373	100	371761	100	648867	100	952410	1000	1206321	100	1481740	100
175311	40000	398320	100	657281	100	958309	3000	1222308	100	1484428	100
182048	100	414966	100	671291	500	983629	100	1222533	100		
186256	500	437212	100	678660	100	1002891	500	1225977	100		

Protekcja.

Pan Paweł, który podjął się zorganizowania koncertu na rzecz towarzystwa „Wdowie westchnienie“, uchodził ogólnie za człowieka sprytnego, obrotnego i dającego sobie radę we wszystkich okolicznościach. Wiedział dobrze, że bez protekcji mowy być nie może u nas o załatwieniu czegokolwiek, to też nigdy nie szedł przebojem, ale szukał dróg okólnych i pewnych.

Kiedy więc przyszedł mu do głowy niezwykły pomysł, aby prosić o udział gwiazdę sezonu, śpiewaczkę Zalewajską, nie zwrócił się z tem bezpośrednio do niej, jakby to na jego miejscu uczynił byle prostak, lecz zaczął szukać wspólnych znajomych, aby sprawę załatwić za ich pośrednictwem.

Wyszukał więc pewną staruszkę, cioteczno-cioteczną siostrę tej urzędniczki, której codziennym gościem był stryj akompanjatora wielkiej śpiewaczki.

Po długich i nużących uprzejmościach, któremi obsypywał staruszkę, wyszło na jaw, że Zalewajska ma oddawna innego akompanjatora, trzeba więc było szukać innych dróg. Drogi te zaprowadziły wprost do reportera Bączka, który był dobrym znajomym wielbiciela artystki pana Andrzejowskiego.

— No jakże, kochany panie! Doskonale go znam! Jesteśmy prawie na „ty“!

— Co znaczy „prawie na ty“? — spytał pan Paweł.

— Jak to, co znaczy? Na „pan“. W wielkiej przyjaźni. Chętnie wyświadczę panu tę przysługę.

Wykazał rzeczywiście wiele dobrych chęci

W tydzień później wielbiciel, pan Andrzejewski, mówił do śpiewaczki:

— Czy pani wie, że ma być koncert na rzecz „Wdowiego westchnienia“?

— Tak, tak, mówiono mi, — ożywiła się Zalewajska. — Zapowiada się bardzo interesująco. Tak mi przykro, że mnie nikt nie prosił o udział, — doprawdy nie wiem dlaczego. Jabłońską zaproszono, a mnie nie. Czyż ona śpiewa lepiej odemnie? Mam ochotę poprosic pianistę Molskiego, żeby wybadał, o co chodzi i podszepnął im, że mam ochotę śpiewać.

— Hm..... — powiedział Andrzejewski — Stanowczo odradziłbym pani.

— Dlaczego? Taki wielki koncert, przecie to dla mnie reklama.

— Wielki? Skąd pani wie, że będzie wielki?

— A jakże; same znane nazwiska, ładna sala, wszystko zapowiada się jaknajlepiej.

— Hm... co do nazwisk... wątpię. Jeżeli ktoś nieopatrznie pozwolił wymienić swoje nazwisko, to z pewnością cofnie się po namyśle.

— Dlaczego?

— Tak już jest.

— Nic nie rozumiem.

— Zrozumie pani, kiedy będzie zapóźno. Zalewajska ze strachu zmrużyła oczy.

— Więc naprawdę nie mogę wziąć udziału? Mam taką ochotę!

— Na rozmaite rzeczy ma się ochotę.

— A Jabłońska? Dlaczego jej wolno a mnie nie?

— Można zatelefonować do niej i poradzić, żeby też nie występywała.

— Ale co w tem złego? Czy to jaka ciemna sprawa? Złodziejskie machinacje?

— Może złodziejskie, a może nawet jeszcze gorsze. W każdym razie, jeżeli pani zależy na mojej przyjaźni, to proszę mi natychmiast dać słowo, że pani w tym koncercie udziału nie weźmie. Dobrze?

— Dobrze!

— Daje mi pani słowo?

— A jednak... tak bym chciała...

— Daje pani słowo, czy nie? Pytam zupełnie poważnie, poraz ostatni.

— Daję, daję. Daję panu słowo, że nie będę. Nawet między publicznością nie będę. Ale o co chodzi?

Andrzejewski westchnął głęboko, jak ktoś, kto spełnia ciężki obowiązek i powiedział:

— Chodzi o to, że już od tygodnia łazi za mną ciemne indywidjum, Bączek. Nie daje mi spokoju i prosi, żebym namówił panią do wystąpienia na tym koncercie. Zrozumiałem odrazu, że to coś podejrzanego. I niech sobie pani wyobrazi, że wczoraj zaciągnął mnie do restauracji, nie pozwolił zapłacić rachunku, gadał komplementy, a w końcu prosił o słowo honoru, że panią do tego występu namówię. Sama pani rozumie, że gdyby to była sprawa jasna, komitet zaprosiłby panią osobiście.

— Tak, to prawda.

— Zdaje mi się, że postąpiłem, jak gentleman, uprzedziłem panią i ochroniłem przed przykrością.

Wyprostował się z dumą, a Zalewajska szepnęła z westchnieniem:

— Dziękuję panu. Pan jest prawdziwy przyjaciel i nie dał się wziąć na lep. Ale jaka szkoda, że ten cały koncert taki podejrzany i brudny. Taką straszną miałam ochotę....

Banki holenderskie finansują inwestycje w miastach polskich.

W najbliższych dniach zakończone prawdopodobnie zostaną rokowania pomiędzy przedstawicielem banków holenderskich a reprezentantami kilku miast polskich i czynnikami rządowemi polskiemi w sprawie udzielenia pożyczek dla miast polskich na inwestycje. Rozchodzi się przedewszystkiem o budowę dróg, wodociągów i kanalizacji w Gdyni, Rzeszowie i jeszcze kilku miastach. Zaznaczyć należy, że oferty zostały skierowane ze strony Holenderów do miast polskich, co jest tem charakterystyczniejsze, iż między Polską a Holandją istniały dotychczas dość ograniczone stosunki handlowe. Przyczyną zwrócenia się jednak banków holenderskich z propozycją pożyczek o globalnej sumie 5 milj. guld. (około 20 milj. złotych) jest fakt, iż Polska nie wprowadziła dotychczas żadnych ograniczeń dewizowych oraz nie dopuściła do zachwiania kursu złotego. Ponadto banki holenderskie zamroziły w Niemczech 1.150 milj. guld., co zraziło je do dalszych eksperymentów w tym kraju. Pożyczki, proponowane przez banki holenderskie miastom polskim, mają być wypłacone po kursie 100 za 100. Z pięciu milj. guldenów połowa ma być oprocentowana na 6 i pół proc., a druga połowa na 7 proc. w stosunku rocznym, przyczem pożyczki mają być zamortyzowane w ciągu 10 lat maximum. Pożyczki, które mają być gwarantowane przez państwo polskie, będą spłacane w 70 proc. w złotych polskich, a jedynie w 30 proc. w guld. holenderskich.

Wzrost wkładów w prywatnych bankach akcyjnych.

Jak wynika z niedawno ogłoszonych wpływów finansowych prywatnych banków akcyjnych z lipca b. r., w sytuacji tych banków zachodzi pewien zwrot, który cyfrowo ujawnia się przedewszystkiem w zwiększeniu wkładów a vista i rachunków bieżących. Również papiery wartościowe, udziały i akcje w bankach prywatnych zwiększyły się. Cyfrowo sytuacja ta dla 60, względnie 64 banków przedstawia się w sposób następujący: wkłady a vista, które 30 kwietnia br. wynosiły 230,6 milj. zł., a 30 czerwca spadły na 222,5 milj. zł., wzrosły 31 lipca na 230,8 milj. zł. Zaznaczyć jednakże należy, iż dyskonto weksli skurczyło się z 515,5 milj. zł. dn. 30 czerwca do 505,9 milj. zł. 31 lipca. Kredyt otwarty zabezpieczony spadł z 410,5 milj. zł. na 390,2 milj. zł., natomiast niezabezpieczony wzrósł ze 186,1 milj. zł. na 194,4 milj. zł. Wzrosła również ilość weksli protestowanych z 56,9 milj. zł. na 58,3 milj. zł. Jak z powyższego wynika, a co potwierdzili nam również przedstawiciele kierowniczych sfer bankowych stolicy, nie można jeszcze mówić o żadnym przełomie ku lepszemu, lecz raczej o początku pewnej stabilizacji, która ujawniła się w lipcu, a silniej jeszcze w sierpniu b. r.

Rząd apeluje do płatników „Funduszu drogowego".

Projektowana nowela do ustawy o państwowym Funduszu drogowym, wniesiona zostanie przez rząd na jesienną sesję Sejmu.

Zmiany, jakie wprowadza ta nowela, wejdą w życie najwcześniej z dniem 1 kwietnia 1933 roku. Do chwili wejścia w życie nowych norm, regulujących opłatę na rzecz państwowego funduszu drogowego, obowiązywać będą przepisy obecnie istniejące.

Normy te zostały obniżone w granicach uprawnień, jakie daje ustawa o państwowym funduszu drogowym. Specjalna obniżka dotyczy ryczałtów, pobieranych od biletów autobusowych.

Informacje o mającej nastąpić już w krótkim czasie nowelizacji ustawy o państwowym funduszu drogowym, sprawiły, iż płatnicy powstrzymują się od uiszczenia należnych skarbowi rat w nadziei, że opłaty te już wymierzone, będą jeszcze zmniejszone.

Wobec tego, iż nowe zasady pobierania opłat na rzecz funduszu drogowego będą obowiązywać dopiero od 1 kwietnia roku przyszłego, ministerstwo komunikacji zwraca uwagę płatników, aby we własnym interesie uiszczali się z opłat w takich wysokościach i takich ratach, jakie zostały ustalone w wydanych ostatnio rozporządzeniach ministerstwa komunikacji. Nieuiszczenie opłat we właściwym terminie wprowadzić może płatników w trudności finansowe, gdyż właściwe władze będą zmuszone egzekwować odrazu całą sumę należności.

Prawo ubezpieczeń

Ubezpieczenie małżeńskie... w Austrji.

„Międzynarodowy Związek kobiet zawodowo pracujących" w Austrji, uchwalił wprowadzić ubezpieczenia małżeństw, ze szczególnem uwzględnieniem na wypadek rozwodu, seperacji lub unieważnienia małżeństwa, aby kobiety otrzymały materjalne zaopatrzenie. Ponieważ ubezpieczenia te weszły już w życie, przeto podajemy niniejszem bliższe szczegóły.

Normalnie zawiera ubezpieczenie na życie żona (ubezpieczający), zaś mąż jest ubezpieczonym. Jeśli żona osiągnie lat 50 i pożycie małżeńskie trwa, otrzymuje on kapitał w tej wysokości, jaki umową ubezpieczeniową został ustalony. Ten kapitał może być dla małżonków wsparciem na starość. Jeśli mąż umrze wcześniej, otrzymuje żona zaraz umówiony ubezpieczeniem kapitał, a więc przed 50 rokiem.

Jeśli małżeństwo rozejdzie się przez rozwód, separację lub unieważnienie tegoż przed 50 rokiem żony, otrzymuje żona odprawę, w wysokości pełnej rezerwy premji, pod warunkiem, że ubezpieczenie trwało najmniej 3 lata i wkładki zostały zapłacone. Jeśli ubezpieczenie nie trwało jeszcze 3 lata, otrzyma żona odprawę całkowitą lub częściową, pod warunkiem, gdy dany wypadek zasługuje na uwzględnienie i gdy wyda korzystną opinję odnośna organizacja kobieca opieki nad małżeństwami.

W razie śmierci męża lub rozerwania węzła małżeńskiego ma żona prawo otrzymany kapitał zamienić na dogodnych warunkach na dożywotnią rentę, płatną zaraz miesięcznie, albo od późniejszego terminu, o ile zaraz renty nie potrzebuje. Zamiana na rentę jest dlatego korzystna, że kapitał może się rozejść, lub być utracony, a renta zabezpiecza byt aż do śmierci. Natomiast gdy żona wcześniej umrze, otrzymuje w tym wypadku mąż zwrot wkładek ustalonych taryfą.

Ubezpieczenia te są niewątpliwie dla kobiet korzystne, zapewniając im nietylko w prawidłowem pożyciu małżeńskiem, ale i po rozerwaniu pożycia małżeńskiego, oparcie materjalne i ratunek przed niedostatkiem.

Możeby pomyślano o tem by i u nas podobne ubezpieczenia wprowadzić.

Prace nad projektami ustawodastwa handl.

Łódzka Izba przemysłowo-handlowa otrzymała mandat przygotowania wniosków w sprawie znowelizowania i ujednostajnienia przepisów prawnych w sprawie zapobiegania upadłościom. Izba przesłała odnośne kwestjonarjusze poszczególnym organizacjom gospodarczym.

Chodzi o ustalenie opinij w sprawie zagadnień, czy wogóle powinna być utrzymana instytucja odraczania wypłat czy też nie należałoby ją uchylić z tem, że odrazu winno nastąpić otwarcie postępowania układowo-zapobiegawczego.

Organizacje gospodarcze Łodzi przesłała Związkowi Izb przemysłowo-handlowych w Warszawie swoje uwagi do projektu ustawy o spółkach z ogran. odpowiedzialnością. Projekt ten ujednostajnia przepisy dzielnicowe i stwarza stan prawny, odpowiadający wymogom obrotu gospodarczego. Podkreślić należy w tym projekcie trafne połączenie momentu osobowego z momentem kapitalistycznym. Organizacje gospodarcze wypowiadają się za wykluczeniem aportów idealnych, jak praca, klientela i t. p., wychodząc z założenia, że na wypadek upadłości spółki lub wystąpienia spólnika, wnoszącego takie aporty do spółki, pozbawione są one wszelkiej wartości. — W dalszym ciągu organizacje te występują przeciwko reglamentacji ruchu spółek przez ministerstwo przemysłu i handlu, uważając, że wystarczy kontrola sądu rejestrowego, ponadto wskazują na konieczność utworzenia rady nadzorczej w spółkach o kapitale ponad 100.000 zł., lub liczących ponad 20-tu spólników.

Rzeczy ciekawe

Zabawki dawne a dzisiejsze.

Zabawki dziecięce nie są wynalazkiem nowszych czasów.

Już w wykopaliskach z najdawniejszych epok spotykamy ułamki przeróżnych drobnostek, które kochające matki dawały do zabawy dzieciom.

Jeśli jednak wykopaliska te nie są zbyt liczne, tłumaczyć to należy tem, że większość zabawek była z drzewa i łatwo ulega zupełnemu zniszczeniu. Zachowały się aż do naszych czasów tylko nieliczne zabawki drewniane egipskie. Liczne są natomiast zabawki gliniane: małe zwierzęta, naczynia, bąki i grzechotki.

Porównując wykopaliska te z dzisiejszemi zabawkami, widzimy, że główna zabawka dziecięca nie zmienia się zasadniczo w ciągu wielu tysięcy lat. Już Egipcjanie znali koniki na kółkach. Grecy znali lalki z ruchomemi rączkami i nóżkami, oraz małe wózki dziecięce.

Zdaje się też, że już wówczas istniał przemysł zabawkarski. Na miejscu dawnej Troji wyrabiano np. w znacznych ilościach małe konie trojańskie z ukrytym otworem, w którym mieściło się wojsko.

Trudno wobec tego przypuścić, aby te prastare zabawki miały kiedyś zupełnie zaniknąć. Wprawdzie odzywają się nieraz głosy wychowawców, by nie kupować dzieciom zabawek, bo można je zastąpić najzwyczajniejszymi domowymi przedmiotami: drewienkami, pudełkami i t. p., gdy zabawki sklepowe znudzą się dziecku bardzo prędko. Zdanie to jest jednak o tyle tylko trafne, o ile chodzi o zabawki skomplikowane, nakręcane i poruszające się. Drażnią one nieraz dziecko i pobudzają jedynie do badania „tajemnicy" ruchu czyli poprostu do zepsucia.

WYKAZ

premij, wylosowanych w poprzednich ciągnieniach, a niezgłoszonych do wypłaty do dnia 1 września 1932 r.

Nr. Nr. obligacyj wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość premij dolarowych	Nr. Nr. obligacyj wygrywających premje	Data wylosowania premij	Wysokość premij dolarowych
3862	1-III-1932	100	561988	1-VII-1932	12000	961770	2-V-1932	100
7044	1-VII-1932	100	564756	1-IX-1931	100	993232	2-V-1932	100
19274	2-III-1931	100	573351	2-I-1932	100	1006958	2-XI-1931	100
27142	2-I-1932	100	577801	2-XI-1931	500	1008546	1-VII-1931	500
37777	1-VII-1931	100	579670	1-VII-1932	100	1012465	2-XI-1931	100
52370	1-III-1932	100	583763	2-V-1932	500	1021293	2-V-1932	100
66538	2-V-1932	100	585654	1-III-1932	100	1027333	1-IX-1931	500
68325	1-VII-1932	100	594359	2-I-1932	100	1028663	2-I-1932	100
77443	1-III-1932	100	596486	1-VII-1932	100	1030816	1-VII-1932	500
88262	1-III-1932	100	598943	1-VII-1932	100	1066999	1-V-1931	100
121523	1-VII-1932	100	616512	2-V-1932	100	1074665	1-III-1932	100
130797	1-VII-1931	100	628259	2-XI-1931	100	1075433	1-VII-1932	100
168698	1-III-1932	100	638118	2-XI-1931	100	1076428	2-XI-1931	100
168860	1-VII-1931	100	643214	2-I-1932	100	1098691	2-V-1932	100
180204	2-V-1932	100	653376	2-III-1931	100	1108731	1-VII-1932	100
191690	1-III-1932	100	660964	1-IX-1931	100	1151980	1-VII-1932	100
197101	1-III-1932	100	662818	2-XI-1931	100	1153247	1-VII-1932	100
254947	2-V-1932	100	666972	1-VII-1932	100	1178964	2-V-1932	100
278735	1-III-1932	100	671214	1-V-1931	100	1185374	1-V-1931	100
293528	1-V-1931	100	681001	1-V-1931	100	1191719	2-I-1932	500
295077	2-XI-1931	100	692948	1-VII-1932	100	1193324	1-III-1932	100
309160	1-III-1932	100	699878	2-III-1931	100	1194625	1-VII-1932	100
309697	1-VII-1932	100	720195	1-V-1931	100	1199643	1-III-1932	100
321057	1-VII-1932	100	722251	1-VII-1932	100	1199762	1-VII-1931	100
338113	2-XI-1931	100	734333	2-V-1932	100	1212372	1-VII-1932	100
359049	1-III-1932	100	735681	1-VII-1932	100	1219533	2-V-1932	100
378949	1-VII-1932	100	736667	2-V-1932	100	1227596	2-I-1932	100
391472	2-V-1932	100	771669	2-V-1932	100	1240092	2-III-1931	100
412662	1-IX-1931	100	793313	2-V-1932	100	1246108	2-V-1932	100
419551	2-V-1932	3000	795248	2-III-1931	100	1262911	1-III-1932	100
436057	2-I-1932	100	808826	2-V-1932	100	1327082	1-V-1931	100
437475	1-III-1932	100	810391	1-V-1931	100	1353668	2-XI-1931	100
449550	1-III-1932	100	818581	2-III-1931	100	1381829	2-I-1932	100
450301	2-I-1932	100	820901	1-III-1932	100	1382313	2-I-1932	100
455740	2-V-1932	100	832265	1-IX-1931	100	1385745	2-V-1932	100
465597	2-I-1932	100	845168	2-V-1932	100	1390609	2-V-1932	100
474933	1-III-1932	100	848022	1-IX-1931	100	1409706	1-V-1931	100
480867	2-V-1932	100	860521	2-V-1932	100	1424959	1-VII-1932	100
482258	1-VII-1932	100	870478	1-III-1932	100	1428912	2-XI-1931	100
511931	2-I-1932	100	877315	1-V-1931	100	1430414	1-VII-1932	100
515524	1-VII-1932	100	882326	2-I-1932	100	1457456	2-V-1932	100
525881	2-V-1932	500	927326	1-VII-1932	100	1485179	2-I-1932	100
547547	1-VII-1932	500	944147	2-V-1932	100	1499265	1-IX-1931	100
548502	1-III-1932	100	953196	2-XI-1931	100	—	—	—
556799	1-III-1932	100	953464	1-VII-1932	100	—	—	—

Wydawca: Krakowska Kredytowa i Dyskontowa Spółdzielnia z o. o. Kraków, Rynek gł. 33. — Redaktor odp.: Józef Friedländer, Kraków, Rynek Gł. 33

Drukarnia „Grafia" Kraków, Starowiślna 72. Telefon 134-12.